

Recenzija

31. decembra, 2023

Lev Detela

Vampirji svetlobe

Leposlovna knjiga koroškega avtorja Stefana Feiniga kot ljubezenski spev bivanja sredi negotovega časa

(Stefan Feinig, Vampirji svetlobe, Mohorjeva založba, Celovec, 2022, 130 strani)

Leta 1987 v Celovcu rojeni Stefan Feinig piše poezijo in prozo v slovenskem in nemškem jeziku. Prvič se je pojavil v javnosti leta 2015 z zbirko kratkih zgodb, ki jih je napisal v nemščini in izdal pod naslovom Banalitäten des Wahnsinns – Banalnosti norosti. Temu prvencu je sledil leta 2016 še nemški eksperimentalni kriminalni roman Das wilde Schaf – Divja ovca.

V slovensko – nemški zbirki kratkih fragmentarnih zapisov z naslovom Rob krožnika in obzorje, ki je izšla leta 2019 pri celovški Mohorjevi založbi, se prvič pojavi z leposlovnim delom tudi v slovenskem jeziku. Na zanimiv način se sprašuje, kako oseba, ki se duševno utaplja v enolični dejavnosti, še lahko ostane človek. Njegov „glavni junak“ namreč v hotelu „Raj“ dan za dnem pomiva posodo in skuša kljub nezanimivemu delu ohraniti osebno integriteto in notranjo svobodo. Njegov protagonist v leta 2021 pri isti celovški in najstarejši slovenski založbi izdani knjigi z naslovom 374 pa je samo še številka, saj je izvržen iz delovnega procesa. Na uradu za zaposlitev išče z dvomljivim upanjem na uspeh novo delo.

Feinig je po maturi na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu študiral anglistiko, amerikanistiko in publicistiko in se na različne načine prebijal skozi življenje. Med študijem je delal kot svobodni sodelavec pri radiu, bil je asistent filmske produkcije, prevajalec, novinar, znanstveni lektor, kuhinjski pomočnik, izdelovalec polprevodnikov in detektiv za izgubljene živali na Dunaju, kjer tudi živi. Tu je tudi urednik spletne revije WARDA.

Novo Feinigovo literarno delo Vampirji svetlobe je v prozni obliki napisani spev z meditativnimi ugotovitvami, ki govorijo o človeški ranljivosti, razočaranjih in željah, ki se le redko izpolnijo. Z veliko doslednostjo in ponotranjeno vztrajnostjo obkroža avtor subtilno predstavljeni ljubezenski bivanjski odnos med moškim in žensko. Slovenski koroški avtor pronicljivo niza besedo za besedo, stavek za stavkom in spleta svojevrstno literarno tkivo. V to so vtkana njegova razmišljanja, v katerih se preko treh glavnih poglavij razvija pisateljevo literarno iskanje svetlobe. Na strani 111 zapiše, da so „ljudje vampirji, ki neprestano hrepenijo po svetlobi. Po požaru v samih sebi. Po ognju. Ki se skriva. Neusmiljeno...“

Dogajanje se razpleta na filozofsko – poetični način skorajda biblično kot geneza nastajanja in nastanka človečnosti. Najprej se soočamo s „porodom čustev“ pri Njem – moškem in s „porodom občutka“ pri Njej – ženski. Prizorišče dogajanja nastaja postopoma. Razvija se kot fenomen, v katerem se prebujajo življenja, kot da je nastalo iz Niča.

Vse je zamolklo. Lahko bi rekli, da se dogaja pod kožo, notranje celularno.

Oba protagonista, moški in ženska, tavata kot šahovske figure od točke do točke. Očitno je, da se nahajamo v negotovem svetu. Čutimo, da je pripoved nastajala v izgubljenosti sredi epidemije

koronavirusa. Vampirji se po navadi izogibajo svetlobi, toda v Feinigovi novi postmoderni prozi se dogaja nekaj popolnoma nasprotnega. Njegovi protagonisti iščejo odrešitev, iščejo Sonce in luč. Avtor se sprašuje, kje bi naj bila svetloba, a ne najde pravega odgovora. Zdi se mu, da je „morda nekje globoko v človeku“.

Pripoved je razdeljena na tri dele z naslovi Iritacije in razvedrila, Imperij nebesnega svoda in Srci teme in se odvija tudi na dramski način. V prvem prizoru se po avtorjevih besedah dogodi iluminacija prostora, v drugem prizoru pa „svetli oblak ogrne scenerijo z neusmiljeno gostoto“. Prizorišča se sicer menjavajo, vendar so nejasna, kot je nejasno dogajanje, ki ga občutiš, kot sanje.

Očitno je položaj, v katerega sta se zapletla oba glavna protagonista, imenovana On in Ona, zelo negotov in morda je celo nevaren. Tudi gnusen in neprebavljiv.

Čeprav je vedno znova „vse temno“ in obstajajo črne luknje, tudi neka temna snov v notranjosti, „ki gloda vsako dušo“, kot zapiše avtor, išče pripoved pot k svetlobi.: „Moja hrana je svetloba. Sonce. Samo svetloba je znala in mi zmogla odpoljubiti bolečine. Brez besed. Kratkočasno. Vse se spet obrne nazaj v izvor...“

Oba protagonista, moškega in žensko, vedno bolj ožarja nenavadna svetloba. Ljubezenska svetloba. Iščeta svetlobo in toploto drugega telesa. Zdi se, da sta oba, ki postajata ljubezenski par, morala prebroditi nočno moro bivanja, da sta postala združena in srečna. Bivanje je morda kratko, toda nebo se razteguje, kot da bi bilo človeško življenje mogoče podaljšati v neskončnost, v katero sta ujeta tudi oba protagonista, saj pisatelj proti koncu svoje nove „pripovedi“ Vampirji svetlobe zapiše, da „sedita z roko v roki in letita... v nebo in nikoli več nazaj“.

Feinigovo novo besedilo je sestavljeno iz kratkih ponavljajočih se stavkov, kar ustvarja svojevrstno skorajda lirično psalmodičnost. Stalno ponavljanje istih in podobnih besed in besednih sklopov oblikuje poseben ritem in preliva posamezna besedila v dosledno oblikovano enoto.

Pripoved učinkuje kot kritika nekega nedonošenega stanja, ki ga je mogoče le z ljubeznijo osmisлити in razrešiti. Novo Feinigovo literarno delo je po svoji obliki kot tudi vsebini nekaj posebnega. Avtor nam v tej novi literarni izpovedi, ki je istočasno bivanjska meditacija, ponudi vpogled v naše sedanje težko obdobje bivanjske negotovosti. Vendar nakaže, kot namigne že na naslovni strani v posvetilu „za Jennifer“, da „na koncu strahu odkrijemo odrešenje“.